

Шепетюк Поліна Олександрівна, здобувач вищої освіти природничого факультету
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник: Корінний Володимир Іванович, канд. геологічних наук., доцент
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

РЕКРЕАЦІЙНІ ОСТРОВИ ЖИТОМИРА: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ

Рекреаційні острови – це природно-антропогенні території, відокремлені водними об'єктами (річками, озерами, затоками) та призначені для організації відпочинку, оздоровлення і туризму населення. Вони є складовими рекреаційного комплексу міста, який поєднує природні, культурні та соціальні ресурси у єдину систему для задоволення потреб людини у відпочинку й відновленні сил [1].

У місті Житомир рекреаційні острови формуються переважно в межах долини річки Тетерів та її приток. Вони вирізняються мальовничими ландшафтами, наявністю зелених насаджень, відкритих водних поверхонь і мають значний потенціал для організації дозвілля та розвитку туризму. Найбільш відомим рекреаційним осередком є Гідропарк, до складу якого входять декілька островів – зокрема, острів Кохання та сусідні природно-рекреаційні території, що активно використовуються для відпочинку населення [2; 4].

Актуальність дослідження визначається тим, що рекреаційні острови відіграють важливу роль у формуванні екологічно збалансованого міського середовища. Вони знижують рівень урбанізаційного навантаження, поліпшують мікроклімат, створюють простір для активного дозвілля, екотуризму та культурних заходів. Однак сучасний стан цих територій свідчить про наявність численних проблем: низький рівень благоустрою, обмежений розвиток сервісної інфраструктури, засміченість прибережних зон, деградацію зелених насаджень і забруднення водних ресурсів [1; 3].

Метою дослідження є аналіз сучасного стану рекреаційних островів Житомира, визначення основних проблем їх функціонування та перспектив розвитку як складової міської рекреаційної системи.

На сучасному етапі рекреаційні острови міста характеризуються недостатнім рівнем благоустрою, обмеженою інфраструктурою та фрагментарним управлінням. Відсутність єдиної міської програми розвитку призводить до того, що навіть найпопулярніші зони – Гідропарк чи острів Кохання – функціонують переважно стихійно. Бракує організованих зон активного відпочинку, туристичних маршрутів, сучасних майданчиків для спорту чи дозвілля. Більшість територій потерпають від забруднення, заростання берегів та сміття, що суттєво знижує їх рекреаційну привабливість [3].

Екологічна ситуація також залишається складною: забруднення вод річки Тетерів побутовими стоками, несанкціоноване використання прибережних територій для стоянок автомобілів і неорганізований відпочинок призводять до деградації екосистеми. При цьому місцеві громади та волонтерські ініціативи

неодноразово виступали з ідеями створення «екоархіпелагу» – мережі взаємопов'язаних зелених зон на островах, де поєднувалися б прогулянкові стежки, зони спокійного відпочинку, дитячі простори й екопросвітні центри [1; 5].

Досвід інших українських міст підтверджує перспективність такого підходу. Наприклад, у Черкасах реалізовано програму «Зелена набережна», де острівні території перетворили на рекреаційний парк із біоінженерними берегозакріпленнями, зонами тихого відпочинку й велодоріжками. Подібні практики застосовуються у Вінниці та Тернополі, де на островах створюють інтерактивні простори для екоосвіти та міського туризму [2].

Житомир належить до міст із високим рекреаційним потенціалом завдяки поєднанню природних і культурно-історичних ресурсів. Річка Тетерів, її заплави та острови створюють унікальні умови для відпочинку населення. Проведений аналіз свідчить, що основними проблемами розвитку рекреаційних островів є:

- недостатня кількість благоустроєних територій для активного відпочинку (відсутність вело- та пішохідних маршрутів, дитячих і спортивних майданчиків);
- низький рівень сервісної інфраструктури (кафе, пунктів прокату, громадських вбиралень, зон Wi-Fi тощо);
- екологічні проблеми, пов'язані із забрудненням берегів і водойм;
- слабка популяризація природно-рекреаційного потенціалу міста серед населення й туристів [2; 5].

Попри зазначені проблеми, рекреаційні острови мають низку переваг: вигідне розташування поблизу центру міста, транспортну доступність, наявність зелених насаджень і культурно-історичних об'єктів. Це створює сприятливі умови для їх перетворення на багатофункціональні рекреаційні простори.

Перспективи розвитку рекреаційних островів Житомира передбачають:

- комплексну реконструкцію інфраструктури з урахуванням екологічних стандартів;
- створення екоосвітніх маршрутів, зон відпочинку з мінімальним антропогенним впливом;
- розвиток культурно-дозвілєвої та спортивної активності;
- залучення приватних інвесторів і громадських ініціатив до благоустрою територій [1; 3; 4].

Розвиток рекреаційних островів має відбуватися на засадах сталого розвитку – гармонійного поєднання природоохоронних, соціальних і економічних цілей. Це сприятиме підвищенню якості життя мешканців, розвитку туризму та формуванню позитивного іміджу Житомира як міста з комфортним і здоровим середовищем для життя.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Видавництво КНУ, 2010.
2. Яковенко І.М. Рекреаційна географія. К.: Либідь, 2004.
3. Долішній М.І. Рекреаційно-туристичний комплекс: теоретичні основи функціонування та розвитку. Львів: ІРД НАН України, 2005.
4. Мироненко М.С., Твердохлебов І.Т. Географія рекреації і туризму. К.: Вища школа, 1986.
5. Шаблій О.І. Суспільна географія: теоретико-методологічні основи. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001.